

Blauwe dennenspruitkever profiteert van stormschade

■ Op percelen waar de januaristorm veel schade aan naaldbomen veroorzaakte, komen uitzonderlijk veel blauwe dennenspruitkevers voor, een keversoort die in Polen geldt als een plaag. Wanneer de bomen in het voorjaar van 2008 nog droger geworden zijn, is de kans groot dat er nog meer dennenspruitkevers komen, en zal waarschijnlijk de nu opvallend afwezige dennenscheerder zich er ook vestigen. Leen Moraal van Alterra onderzocht in opdracht van LNV op twee percelen met veel stormschade welke insecten zich op de omgewaaide bomen vestigen. De vondst van de grote hoeveelheden blauwe dennenspruitkevers vindt hij opzienbarend, omdat deze kever pas in 1997 voor het eerst in Nederland werd gevonden. De blauwmetallic gekleurde kevers zijn algemeen in West- en Centraal-Europa en worden daar als agressief beschouwd. In Polen vormen ze een plaag in dennen die verzwakt zijn door bosbranden, milieuvervuiling of wortelschimmels.

Rapport op pagina 29

Nederlander waardeert vooral lokale natuur

■ Nederlanders vinden nu dat natuurbehoud minder hoog op de overheidsagenda hoeft te staan dan vijf jaar geleden. Toch hebben ze vrijwel allemaal een warm hart voor de natuur, en is veertig procent bereid er meer belasting voor te betalen. Daarbij worden ze vooral gemotiveerd door de natuur in de nabije omgeving. Ze zijn dan ook meer bereid extra gemeentebelasting te betalen dan extra inkomstenbelasting ten bate van de natuur. Dat blijkt uit een herhaling van de burgerenquêtes in 2001 en 1996, uitgevoerd door het landbouweconomisch instituut LEI, in opdracht van het Milieu- en Natuurplanbureau. Vond in 2001 56 procent nog dat natuurbehoud in de top vier van overheidsprioriteiten behoorde, nu vindt nog maar 21 procent dat. Toch hecht 95 procent van de Nederlandse bevolking veel belang aan de bescherming van bestaande natuurgebieden, aan natuureducatie op scholen (88 procent) en aan de bescherming van zeldzame planten en dieren.

Rapport op pagina 28

Beleving van windmolens onbekend

■ Te veel windmolens in een gebied kan leiden tot een nivellering van de waarde van het landschap. Dat schrijft landschapsarchitecte Lon Schöne in een essay over de problematiek van de windmolens. Opvallend is dat er nauwelijks kennis is over hoe de windmolens in het landschap worden ervaren. In 2006 werd meer dan 1200 Megawatt (MW) aan vermogen opgewekt door zo'n 1700 windmolens met een gemiddelde lengte van dertig meter. Voor 2010 zijn afspraken gemaakt om op land 1500 MW en op zee 6000 MW te realiseren. Dit zou makkelijk gehaald kunnen worden, want er komt een nieuwe generatie windmolens aan van meer dan honderd meter hoog, met veel grotere wieken, die veel meer vermogen leveren. Maar wat dit voor het landschap betekent, weten we niet.

Volgens Schöne zijn er in totaal maar acht onderzoeken die een beeld geven van de acceptatie en beleving van windmolens. Die onderzoeken gaan over verschillende landschapstypen, en niet over de nieuwste generatie windmolens. Er is dus een schromelijk gebrek aan wetenschappelijke kennis over de rol die windmolens spelen in het landschap. Er is meer aandacht nodig voor de optische effecten van de opstelling van de windmolens, van de draaiing ervan en het kleurgebruik. Ook is het nodig te onderzoeken of en wanneer er bij het publiek verzadiging optreedt als er veel windmolens in het landschap worden geplaatst. Nivellering van het landschap kan optreden als mensen overal windmolens zien. Rapport op pagina 29

foto Theo Tungeelder

pro/contra:

Lynx en wolf in Nederland

Het Amsterdamse waterleidingbedrijf Waternet kwam onlangs met het idee de damherten in het duingebied te reguleren, door wolven of lynxen uit te zetten. Hoewel het bedrijf kort daarna liet weten dat dit geen realistische optie was, duikt het idee telkens weer op. Bovendien naderen de roofdieren op eigen kracht steeds dichterbij de Nederlandse landsgrenzen. Wordt het tijd om voorbereidingsmaatregelen te treffen?

‘Laat mensen wennen aan de wilde natuur’

Stefan Pasma, publicist

■ ‘Ik vind het opvallend dat het andere een waterleidingbedrijf en de stichting ARK zijn geweest die wisenten hebben uitgezet in de Kennemerduinen. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer nemen dit soort initiatieven niet. Op hun websites is niet eens aandacht voor de wolf, lynx en beer, die oorspronkelijk in Nederland voorkwamen. Los van de vraag of je ze moet uitzetten, zou de eerste stap moeten zijn om het onderwerp aan te

snijden. Je kan de mensen bijvoorbeeld uitleggen wat hun rol in het ecosysteem is. Geef gewoon objectieve informatie. Terwijl de wolf in Duitsland op 150 kilometer van de Nederlandse grens zit en in Limburg sporen van de lynx gevonden zijn, wordt er nog niets gedaan om het publiek voor te bereiden. De natuurbescherming gaat heel erg uit van de angst voor wilde dieren. De natuur is nog erg versnipperd voor

deze dieren, maar dat zal de komende tien tot vijftien jaar wel opgelost zijn. Waar het vooral nog aan ontbreekt, zijn publieksacties zoals in Duitsland, waar de natuurbeschermers het publiek enthousiast maken voor de wolf. Ik zou zeggen, experimenteer met het openstellen van de Oostvaardersplassen of het gebied met de wisenten, opdat mensen kunnen wennen aan de wilde natuur.’

‘Zolang we de boel niet op orde hebben, moeten we terughoudend zijn’

Harm Piek, Natuurmonumenten

■ ‘Wanneer lynxen en wolven zouden terugkeren naar ons land, zouden dat natuurlijk wel ultieme successen zijn. Het zijn toppredatoren die goed passen in het laaglandsysteem van Nederland. De haalbaarheid van herintroductie is echter een ander verhaal. Ook al zou het zo zijn dat die dieren hier goed kunnen leven, dan hebben we nog altijd te maken met de publieke opinie. Zolang er nog sprake is van het roodkapjesyndroom moeten we veel weerstand verwachten ten aanzien

van herintroductie. Maar als zich spontaan een roedel zou vestigen op de Veluwe, dan zouden wij de eersten zijn die het publiek daarover informeren. Al was het maar om te voorkomen dat iedereen met een jachtgeweer achter die beesten aan gaat hollen. We moeten dan bovendien maatregelen treffen om te voorkomen dat ze aangereden worden door het verkeer. Dat risico was in het verleden de reden voor Natuurmonumenten om niet over te gaan tot introductie van de

lynx. Dat wilden we de dieren niet aandoen. Maar het verbinden van natuurgebieden, het onthekken en het zorgen voor verkeersluwe gebieden zijn wel degelijk zaken waar we aan werken. Het is onze core business, maar die is niet specifiek gericht op deze dieren. Zolang we de boel voor prooidieren nog niet op orde hebben, moeten we daarmee terughoudend zijn.’